Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Statūti

Rīgā, 2020. gada 2. janvārī

Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Statūti

Statūtos lietotie termini

Latvijas Pareizticīgā Baznīca (turpmāk LPB) – Patstāvīgā Baznīca ar Sinodi, visām tās diecēzēm, draudzēm, LPB un diecēžu iestādēm;

Koncils – kanoniskā sapulce, kurai nav juridiskas personas statusa;

Valdošais Virsgans – Baznīcas galva, Virsgans, kas ir metropolīts un kas stājies amatā un vada Baznīcu saskaņā ar Baznīcas Statūtos noteikto kārtību; Valdošais Virsgans ir Rīgas Diecēzes Arhierejs;

Sinode – LPB kanoniskā administratīvā institūcija, Sinodei nav juridiskas personas statusa;

LPB iestādes – klosteri, pārstāvniecības, brālības, misijas, garīgās skolas, mācību un citas iestādes, kas nav diecēžu sastāvā un atrodas Valdošā Virsgana tiešā pakļautībā;

Diecēze – (kanoniskajā terminoloģijā – eparhija) LPB kanoniskās organizatoriskās struktūras teritoriāli administratīvā vienība, kura pēc reģistrācijas valsts reģistrā ir juridiska persona. Diecēze sastāv no draudzēm un iestādēm (klosteriem, brālībām, misijām, pārstāvniecībām, garīgajām skolām, mācību un citām diecēzes izveidotām iestādēm); Diecēzes struktūrā var būt kanoniskas struktūrvienības: vikariāts, diecēzes pārvalde un prāvestības;

Arhierejs – metropolīts, arhibīskaps, bīskaps;

Diecēzes Arhierejs – metropolīts, arhibīskaps vai bīskaps, kurš pārvalda diecēzi un kuram ir pakļautas diecēzes draudzes un iestādes;

Diecēzes teritorija – valsts teritorijas daļa, kur atrodas un veic savu darbību diecēzes draudzes un iestādes;

Diecēzes pārvalde – diecēzes kanoniskā administratīvā institūcija, diecēzes pārvaldei nav juridiskas personas statusa;

Diecēzes iestādes – pārstāvniecības, klosteri, brālības, misijas, garīgās skolas, mācību un citas diecēzes izveidotas iestādes;

Diecēzes padome – diecēzes kanoniskā institūcija, diecēzes padomei nav juridiskas personas statusa;

Vikariāts – diecēzes kanoniskā administratīvā institūcija, kuru vada bīskaps;

vikariātam nav juridiskas personas statusa;

Vikārs – bīskaps, kurš vada vikariātu;

Draudze – LPB daļa, kas sastāv no klēra un laicīgām personām, kas apvienotas ap konkrētu dievnamu;

Prāvestība (jeb prāvesta iecirknis) – kanoniskā diecēzes administratīvā struktūra, kurā apvienotas draudzes; prāvestību vada iecirkņa prāvests, prāvestībai nav juridiskas personas statusa;

Klērs – arhimandrīti, igumeni, virspriesteri, priesteri, arhidiakoni, protodiakoni, diakoni, ipodiakoni, psalmotāji;

Pārstāvniecības – kanoniskajās tiesībās pieņemts apzīmējums atsevišķām LPB draudzēm un klosteriem, kas ir pakļauti Diecēzes Arhierejam un atrodas ārpus viņam pakļautās diecēzes teritorijas.

1. nodaļa. Vispārīgie noteikumi

§1. Latvijas Pareizticīgā Baznīca, kas atrodas suverēnā Latvijas valstī, vadās pēc Bībeles Svētajiem Rakstiem, Sv. Apustuliskajiem Vispasaules Baznīcas Kanoniem un citiem Vienotās Svētās Pareizticīgās Kafoliskās un Apustuliskās Baznīcas noteikumiem un dogmātiem un kanoniski atrodas Maskavas Patriarhātā. Savā darbībā tā ievēro Latvijas valsts Satversmi, Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumu, Reliģisko organizāciju likumu un citus normatīvos aktus, kā arī šos LPB Statūtus.

§2. LPB ir visu Latvijas pareizticīgo kristiešu garīga apvienība, kuras mērķis ir sasniegt dvēseles pestīšanu caur Pareizticību un tikumīgu dzīvi. LPB neizvirza politiskus mērķus un uzdevumus un nevadās pēc tiem savā darbībā.

§3. LPB pati sevi pārvalda, kas nozīmē, ka ir autonoma, ar visām izrietošajām tiesībām un pienākumiem, un patstāvīga savas iekšējās pārvaldes lietās, tai skaitā baznīcas-administratīvajās, baznīcas-saimnieciskajās, baznīcas-izglītības un baznīcas-civilajās lietās. Tai ir tiesības patstāvīgi iekārtoties un organizēties saskaņā ar vietējām Baznīcas ieražām, vadoties pēc šiem Statūtiem, kuri nosaka LPB kā juridiskas personas tiesības, tomēr neatkāpjoties no Vispasaules Pareizticīgās Baznīcas mācības un Kanoniem, kā tos tulko Patriarhāts. Baznīcai ir visas tiesības un priekšrocības, kuras ir piešķirtas reliģiskajām organizācijām ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

§4. LPB ir viens Baznīcas apgabals, kas sastāv no Rīgas diecēzes un Daugavpils-Rēzeknes diecēzes, no draudzēm un LPB un diecēžu iestādēm. LPB diecēzēs var būt viens vai vairāki vikariāti. Tiesības ierosināt jautājumu par diecēžu un vikariātu izveidošanu ir tikai LPB Valdošajam Virsganam un Sinodei. Jaunas diecēzes izveido ar LPB Sinodes un Koncila lēmumu. Diecēžu izveidošanu apstiprina Patriarhs. Visas diecēzes ir neatņemamas LPB daļas un nevar izstāties no LPB.

§5. LPB Sinode darbojas, neatkāpjoties no Valdošā Virsgana un Sinodes rīkojumiem, apstiprinātajiem noteikumiem, instrukcijām un nolikumiem.

§6. Diecēžu draudzes un iestādes ir pakļautas diecēžu arhierejiem, kuru diecēžu teritorijā tās atrodas, un darbojas, neatkāpjoties no Valdošā Virsgana un Sinodes, kā arī diecēžu arhiereju izdotajiem rīkojumiem, apstiprinātajiem noteikumiem, instrukcijām un nolikumiem.

§7. Pareizticīgās Baznīcas kanoniskie noteikumi nepieļauj pareizticīgo autonomu draudžu, klosteru, brālību, misiju, pārstāvniecību, garīgo skolu, mācību iestāžu un citu pareizticīgo autonomu iestāžu dibināšanu un darbību LPB darbības teritorijā.

§8. LPB pilns nosaukums ir "Latvijas Pareizticīgā Baznīca". LPB nosaukumu drīkst lietot vienīgi LPB un LPB draudzes un iestādes, diecēzes un to draudzes un iestādes. Reliģisko un citu organizāciju nosaukumu atšķirtspēju veido nosaukumā iekļautais vārds "pareizticīgā", šo vārdu nosaukumā var lietot tikai ar Valdošā Virsgana rakstveida rīkojumu. Citu reliģisko organizāciju, biedrību, nodibinājumu un tiesību subjektu nosaukumiem nepārprotami jāatšķiras no LPB nosaukuma.

§9. LPB ietilpst tie Latvijas iedzīvotāji, kas apliecina Sv. Pareizticību pilnīgā saskaņā ar Vienotās Sv. Vispasaules Apustuliskās Pareizticīgās Baznīcas ticības mācību, tikumības mācību un Kanoniem un Vienotās Sv. Apustuliskās Pareizticīgās Baznīcas nolikumiem, kā arī pareizticīgie ārzemnieki, ja viņi dzīvo draudzes robežās un kanoniski pieder pie kādas no Latvijas pareizticīgo draudzēm, klosteriem, misijām, pārstāvniecībām un ir apvienoti ar nolūku kopīgi apliecināt un izplatīt Sv. Pareizticību. Baznīcai nevar piederēt tās personas, kas ir atkritušas no Sv. Pareizticības.

§10. Persona, kas pieļāvusi savos darbos, vārdos vai rakstos atklātu uzstāšanos pret Sv. Pareizticīgo Baznīcu, tās ticības mācību, vadību un Kanoniem vai arī apzināti izvairās no piedalīšanās Sv. Baznīcas Noslēpumos (Sakramentos), uzskatāma par atkritušu no Sv. Pareizticības.

§11. LPB garīgo mērķu īstenošanai tiek:
- noturēti dievkalpojumi, ceremonijas, rituāli, gājieni un cita svētdarbība;
- izplatīta ticība – gan tieši, gan ar masu informācijas līdzekļu starpniecību;
- veikta misionārā darbība;
- organizēta žēlsirdības un labdarības darbība, reliģiskā izglītība, apmācība un audzināšana;
- veikta askētiskā darbība (klosteros un to filiālēs u.tml.);
- veikti svētceļojumi un cita darbība, kas atbilst Pareizticīgās Baznīcas Kanoniem un tradīcijām.

2. nodaļa. LPB Valdošais Virsgans

§12. LPB Galva ir LPB Valdošais Virsgans, kas ir Metropolīts un kas stājies amatā un vada LPB saskaņā ar LPB Statūtos noteikto kārtību.

§13. LPB Valdošais Virsgans ir Tās priekšstāvētājs, pamācītājs, svētītājs, dievlūdzējs un garīgais vadītājs.

§14. LPB Valdošajam Virsganam kā Apustuļu Sv. Gara Dāvanu nesējam pieder kanoniskās varas pilnība saskaņā ar 34. Sv. Apustuļu noteikumu un 9. Antiohijas Koncila noteikumu.

§15. LPB Valdošajam Virsganam ir Rīgas un visas Latvijas Metropolīta tituls, un

viņa katedra ir Rīgā. Valdošajam Virsganam ir savs zīmogs. Valdošais Virsgans ir Rīgas diecēzes Valdošais Arhierejs.

§16. Valdošo Virsganu ievēlē kanoniskā kārtībā LPB Koncils un apstiprina Patriarhs. Koncilu, kas ievēl Valdošo Virsganu, sasauc un tas darbojas Valdošā Virsgana pienākumu izpildītāja (mestobljustiteļ) vadībā, bet, ja LPB nav neviena bīskapa, tad Koncils darbojas tā bīskapa vadībā, kam augstākā kanoniskā vara uzdevusi šo Koncilu vadīt. Valdošā Virsgana ievēlēšana notiek balsojot aizklāti ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu saskaņā ar LPB Koncila nolikumu no kandidātiem, kurus izvirza LPB Sinode. Balsu skaitīšana notiek Koncila sēdes telpā klātesot Koncila locekļiem. Pirms ievēlēšanas Koncils uzklausa vai nolasa iepriekšēja Valdošā Virsgana novēlējumu. Vēlēšanu protokola noraksts iesniedzams Patriarham. Patriarham saskaņā ar Kanoniem jāgādā, lai šīm vēlēšanām tiktu piešķirts kanonisks spēks. Ievēlētais Valdošais Virsgans dievkalpojumos piemin Patriarhu.

§17. Valdošā Virsgana kompetencē ir:

- ierosināšanas, vadīšanas, valdīšanas un pārstāvības tiesības visos LPB dzīves jautājumos, vadoties pēc 34. Sv. Apustuļu un 9. Antiohijas Koncila kanoniem;
- ierosināšanas, vadīšanas, valdīšanas un pārstāvības tiesības visos Rīgas diecēzes jautājumos;
- Valdošajam Virsganam pieder visas Rīgas diecēzes Diecēzes Arhiereja tiesības, kā tas ir noteikts šo Statūtu 5. nodaļā un Rīgas diecēzes statūtos;
- sazināšanās ar Patriarhu, vadoties pēc 34. Sv. Apustuļu un 9. Antiohijas Koncila kanoniem;
- LPB pārstāvēšana laicīgās varas struktūrās;
- prezidēšana LPB Sinodē;
- ievēlēto bīskapu stādīšana priekšā apstiprināšanai Patriarham;
- diecēžu, draudžu un iestāžu darbības revīzija;
- pamatojoties uz kanoniem, izdot rīkojumus par bīskapu (vai arhibīskapu) iecelšanu un atcelšanu no amata;
- Valdošajam Virsganam pakļauto vikāro bīskapu, garīdznieku, priesteru, iecirkņu prāvestu, diakonu, psalmotāju, baznīcas kalpotāju, garīgo skolu rektoru, draudžu un iestāžu amatpersonu un citu iestāžu, amatpersonu un personāla iecelšana, atcelšana, pārcelšana, atvaļināšana un viņu darbības revīzija;
- pieņemt un apstiprināt viņam pakļauto draudžu un iestāžu statūtus un to grozījumus;
- apstiprināt draudžu un iestāžu, kas atrodas Latvijas teritorijā, piederību pie LPB;
- kā arī rīkoties citos kanonos un LPB likumā paredzētajos jautājumos.

§18. LR valsts iestādēs LPB jautājumos iesniedzamos dokumentus paraksta un nodod Valdošais Virsgans, bet diecēžu jautājumos – diecēžu arhiereji, vadoties pēc 34. Sv. Apustuļu un 9. Antiohijas Koncila kanoniem.

§19. Tikai Valdošajam Virsganam ir LPB pārstāvības tiesības Latvijas Republikas valsts un pašvaldību iestādēs, ja nav noteikts citādi šajos Statūtos. Tikai Valdošajam Virsganam ir tiesības parakstīt dokumentus LPB vārdā. Valdošais Virsgans visos LPB jautājumos var pilnvarot rīkoties juridisku vai

fizisku personu, izsniedzot rakstveida pilnvaru.

§20. Valdošais Virsgans kopā ar Sinodi veic LPB Statūtu grozījumus un to reģistrāciju valsts reģistrā līdz tuvākajam LPB Koncilam.

§21. LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu un diecēžu draudžu un iestāžu tipveida statūtus un to grozījumus pieņem Valdošais Virsgans un Sinode. Visiem LPB un diecēžu draudžu statūtiem jāatbilst draudžu tipveida statūtiem.

§22. Valdošais Virsgans un Sinode izdod rīkojumus, noteikumus, instrukcijas un nolikumus šo Statūtu izpildīšanai, visās LPB lietās, kā arī draudžu un iestāžu lietās. Visi šie rīkojumi, noteikumi, instrukcijas un nolikumi ir izpildāmi bezstrīdus kārtībā. Noteikumus, instrukcijas, nolikumus un to grozījumus pēc Valdošā Virsgana rīkojuma izstrādā Sinode, tie stājas spēkā, kad tos pieņem Valdošais Virsgans un Sinode.

§23. Valdošais Virsgans ieņem savu katedru uz visu mūžu. Vienīgi ilgas un grūtas slimības, vecuma nevarības, un citos gadījumos, kad Valdošais Virsgans nevar parakstīt dokumentus vai nevar pildīt savus pienākumus, Valdošā Virsgana pienākumus un tiesības, tai skaitā Baznīcas pārstāvības tiesības, pilda Valdošā Virsgana pienākumu izpildītājs (Baznīcas terminoloģijā – mestobljustitelj), kurš ir Valdošā Virsgana iecelts Arhijerejs, bet ja Valdošais Virsgans tādu nav iecēlis, tad LPB vecākais pēc iesvētīšanas (Baznīcas terminoloģijā – hirotonijas) Arhijerejs. Valdošā Virsgana pienākumu izpildītājs pilda savus pienākumus līdz tam laikam, kad Valdošais Virsgans atsāk pildīt savus pienākums, vai tiek ievēlēts jauns Valdošais Virsgans. Dokumentu par Valdošā Virsgana pienākumu izpildītāja iecelšanu un atcelšanu valsts reģistra iestādē iesniedz Sinodes pilnvarota persona, šo dokumentu paraksta visi Sinodes locekļi. No katedras atsvabinātam Valdošajam Virsganam pienākas paša atsvabinātā Valdošā Virsgana izvēlētā draudze, miteklis un LPB ikmēneša materiālais nodrošinājums, kura apmēru nosaka vienošanās starp Valdošo Virsganu un LPB. Šo vienošanos slēdz attiecīgā Valdošā Virsgana valdīšanas laikā un LPB vārdā to paraksta bīskapa kārtas pārstāvis. Atsvabinātā Valdošā Virsgana izvēlētās draudzes klēru, kalpotājus un darbiniekus ieceļ un atceļ atsvabinātais Valdošais Virsgans.

3. nodaļa. LPB garīgais personāls

§24. LPB garīdznieki ir metropolīts, arhibīskapi, bīskapi, kas ir Apustuļu Svētā Gara Dāvanu nesēji, virspriesteri, priesteri, diakoni un cits LPB garīdznieku sarakstā ietvertais garīgais personāls. Garīdznieku sarakstā ietvertais garīgais personāls kalpošanu LPB īsteno saskaņā ar šiem Statūtiem un Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātiem nolikumiem.

§25. Gan Valdošajam Virsganam, gan metropolītiem, arhibīskapiem un bīskapiem un kandidatiem šiem amatiem jābūt Latvijas Republikas pilsoņiem, kas dzimuši Latvijā un kuru pastāvīgā dzīvesvieta ne mazāk kā pēdējos 10 gadus ir Latvijā, ir LPB Arhiereji vai LPB klēra locekļi un tiem nedrīkst būt dubultā pilsonība.

§26. Gadījumā, ja to pieprasa LPB, Latvijas sabiedrības vajadzības, Valdošais Virsgans un Sinode, vadoties pēc nolikuma, ievēlē bīskapu. Par bīskapa izvēlēšanu Valdošais Virsgans ziņo Patriarham un lūdz to apstiprināt. Bīskapi atrodas Kanonos paredzētajā Valdošā Virsgana padotībā un kalpo,

neatkāpjoties no šiem Statūtiem un Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātajiem nolikumiem. Bīskapa hirotonizēšanas veikšanai Valdošais Virsgans var uzlūgt, ja vajadzīgs, bīskapus no citām Baznīcām, bet tikai no tām, kas atrodas Patriarhāta jurisdikcijā.

§27. Diecēzes bīskapu katedras atrašanās vietu, dienesta pienākumus un tiesības nosaka diecēzes statūti. Vikāro bīskapu katedras atrašanās vietu, dienesta pienākumus un tiesības nosaka Valdošā Virsgana apstiprinātais nolikums.

§28. Valdošais Virsgans nosaka dzīves vietu un darbības teritoriju bīskapiem. No katedras atsvabinātiem bīskapiem pienākas draudze, miteklis un LPB ikmēneša materiālais nodrošinājums, ko nosaka vienošanās starp Valdošo Virsganu un bīskapiem.

§29. Valdošā Virsgana un bīskapu uzturēšanai līdzekļus izsniedz no LPB un diecēžu līdzekļiem.

§30. Klēra dienesta pienākumus nosaka Sv. Kanoni un attiecīgi Valdošā Virsgana vai diecēžu arhiereju svētība, rīkojumi, instrukcijas un Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātie noteikumi un nolikumi. Pensionētiem priesteru un diakonu kārtas klēriķiem pienākas LPB ikmēneša materiālais nodrošinājums, kuru maksā draudzes, kur šie klēriķi bija kalpojuši. LPB ikmēneša materiālo nodrošinājumu un sadali pa draudzēm nosaka Valdošais Virsgans un Sinode. Klēriķiem, kuriem atņemts garīgais amats, materiālais nodrošinājums netiek piešķirts.

§31. LPB Valdošajam Virsganam pakļauto draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra štata sastāvu nosaka Valdošā Virsgana rīkojums, bet diecēžu draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra štata sastāvu nosaka diecēžu arhiereju rīkojumi.

§32. LPB Valdošajam Virsganam pakļauto draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļi atrodas Valdošā Virsgana kanonos noteiktā pakļautībā. Diecēžu draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļi atrodas diecēžu arhiereju kanonos noteiktā pakļautībā.

§33. LPB Valdošajam Virsganam pakļauto draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļus norīko kalpošanai, pārceļ uz citu kalpošanas vietu un atceļ no kalpošanas Valdošais Virsgans ar savu rīkojumu. Diecēžu draudžu, klosteru un pārstāvniecību klēra locekļus norīko kalpošanai, pārceļ uz citu kalpošanas vietu un atceļ no kalpošanas Diecēzes Arhierejs ar savu rīkojumu.

§34. Diecēzes Arhierejs ieceļ, atceļ, pārceļ garīdzniekus un viņu palīgus, kas veic garīgu aprūpi ieslodzījumu vietās, slimnīcās, bruņotajos spēkos utt., un pārbauda viņu darbību. Garīdznieki un viņu palīgi, kas veic garīgu aprūpi ieslodzījumu vietās, slimnīcās, bruņotajos spēkos utt., darbojas, ievērojot Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātos noteikumus, nolikumus, rīkojumus un instrukcijas.

§35. Visos LPB un diecēžu dievnamos kanonos noteiktā kārtībā aizlūdz Dievu par Patriarhu, Valdošo Virsganu, Diecēzes Arhiereju un diecēzes vikāro bīskapu.

4. nodaļa. LPB vadības institūcijas

§36. LPB Koncils ir LPB kanoniskā pārvaldes institūcija, kuru sasauc un kuru vada Valdošais Virsgans vai Valdošā Virsgana pienākumu izpildītājs (mestobljustiteļ). Koncils tiek sasaukts un darbojas pēc Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātā nolikuma. Atsevišķu – īpašu un svarīgu – jautājumu izlemšana šo Statūtu kompetences ietvaros pieder LPB Koncilam, tajā skaitā:

— Valdošā Virsgana ievēlēšana;
— Sinodes locekļu un LPB revīzijas komisijas locekļu un viņu vietnieku ievēlēšana;
— LPB tiesību, goda un interešu aizstāvēšanas jautājumu apspriešana un izlemšana;
— LPB Statūtu apstiprināšana un LPB Statūtu grozījumu apstiprināšana; Valdošais Virsgans kopā ar Sinodi veic LPB statūtu grozījumus līdz tuvākajam LPB Koncilam;
— visu citu Koncilam Kanonos un Valdošā Virsgana apstiprinātā nolikumā paredzēto lietu un jautājumu izlemšana.

§37. LPB Koncila sasaukšanas, Koncila dalībnieku izvirzīšanas un apstiprināšanas kārtību, darba kārtības un lēmumu pieņemšanas un spēkā stāšanās kārtību nosaka Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprināts nolikums. Koncilā piedalās LPB draudžu un klosteru pārstāvji, Koncils ir lemttiesīgs, ja tajā piedalās pārstāvji ne mazāk kā no puses LPB draudžu skaita; visi lēmumi tiek pieņemti ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu, un tie stājas spēkā, kad tos rakstveidā apstiprina Valdošais Virsgans, bet, kad Koncils ievēl Valdošo Virsganu, ievēlēšanas Koncila lēmumu paraksta Koncila vadītājs.

§38. LPB pārvalda Valdošais Virsgans un Sinode. Sinode darbojas pēc Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātā nolikuma, kurā tiek noteikta Sinodes pārstāvju izvirzīšanas un apstiprināšanas kārtība, Sinodes sēžu sasaukšanas, jautājumu apspriešanas, lēmumu pieņemšanas un spēkā stāšanās kārtība un citi Sinodes darba kārtības jautājumi.

§39. Sinode sastāv no priekšsēdētāja – Valdošā Virsgana; diecēžu arhierejiem, vikāriem bīskapiem, kas pēc sava amata ir Sinodes locekļi, un sešiem klēra locekļiem, garīdzniekiem, kurus ievēl Koncils ar vienkāršu balsu vairākumu no kandidātiem, pret kuriem Valdošajam Virsganam nav iebildumu. Sinodes sēde ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no LPB bīskapiem un puse no ievēlētajiem Sinodes locekļiem. Visi Sinodes lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu Sinodes locekļu balsu vairākumu, un tie stājas spēkā, kad tos paraksta Valdošais Virsgans.

§40. Sinodes darbību vada Valdošais Virsgans.

§41. Sinodes kompetencē tajā skaitā ir:
— Valdošā Virsgana uzdoto jautājumu izskatīšana un izlemšana;
— draudžu un iestāžu tipveida statūtu un to grozījumu apstiprināšana;
— rūpes par Baznīcas Sv. Dogmu, Kanonu un Baznīcas noteikumu neaizskaramību, par to pareizu saprašanu un tulkošanu saskaņā ar Sv. Baznīcas mācību;
— sūdzību caurskatīšana, izspriešana un atzinuma sagatavošana;
— atzinumu sagatavošana reliģiska satura mācību grāmatu, Baznīcas likumu grāmatu, dievkalpojumu un lūgšanu grāmatu iespiešanai;
— diecēžu statūtu, to grozījumu apstiprināšana, diecēžu statūtu iesniegšana reģistrācijai.

§42. LPB saimniecības lietas revidē LPB revīzijas komisija. Revīzijas komisija ir lemttiesīga, ja sēdē piedalās ne mazāk kā puse no ievēlētajiem revīzijas komisijas locekļiem. Visi revīzijas komisijas lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu, un tie stājas spēkā, kad tos paraksta Valdošais Virsgans.

§43. Koncils ar vienkāršu balsu vairākumu ievēl LPB revīzijas komisiju, kuras sastāvā ir pieci locekļi, pret kuriem Valdošajam Virsganam nav iebildumu, un tā darbojas pēc Valdošā Virsgana apstiprinātā nolikuma. Revīzijas

komisijas kompetencē tajā skaitā ir: LPB draudžu un iestāžu, Sinodes, diecēžu un diecēžu draudžu un iestāžu darbības, ienākumu, izdevumu, īpašumu un mantas, kā arī visas dokumentācijas pārbaude un revidēšana.

§44. Diecēžu garīgās tiesas ir Baznīcas tiesas pirmā instance, pirmā apelācijas instance ir LPB Garīgā tiesa, otrā apelācijas instance ir LPB Koncils. Visas Baznīcas garīgās tiesas instances darbojas pēc Sinodes apstiprinātā nolikuma. Baznīcas garīgo tiesu instanču lēmumi nav pārsūdzami valsts, pašvaldību institūcijās, tiesās un citās laicīgās instancēs.

§45. LPB lēmumi kanoniskajos jautājumos nav pārsūdzami valsts iestādēs.

5. nodaļa. LPB diecēzes

§46. LPB sadalās diecēzēs. Diecēze ir LPB teritoriāli administratīvā struktūra, kura sastāv no vienas vai vairākām prāvestībām, draudzēm un iestādēm. Diecēzes statūtus un to grozījumus pieņem Sinode un apstiprina Valdošais Virsgans.

§47. Diecēzi vada Diecēzes Arhierejs, kurš atrodas kanoniskā pakļautībā Valdošajam Virsganam. Valdošais Virsgans, vadoties pēc kanoniem, var atcelt no amata Diecēzes Arhiereju.

§48. Diecēze vadās no Kanoniem, LPB Statūtiem, diecēzes statūtiem un Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprinātiem nolikumiem.

§49. Veidojot diecēzi, LPB draudzes un iestādes, kas atrodas jaunizveidojamas diecēzes teritorijā, pārtop par diecēzes draudzēm un iestādēm, atskaitot LPB pārstāvniecības. Diecēzei kā juridiskai personai īpašumā var būt kustamā manta un nekustamie īpašumi. Diecēzei var tikt nodota LPB kustamā manta un nekustamie īpašumi ar Valdošā Virsgana rīkojumu. LPB diecēzei nodotie nekustamie īpašumi koroborējami zemesgrāmatās uz diecēzes vārda.

§50. Diecēzes Arhiereja kompetenci un tiesības nosaka diecēzes statūti.

§51. Diecēzes likvidācija notiek ar LPB Koncila lēmumu kanonos noteiktā kārtībā.

6. nodaļa.LPB un diecēžu draudzes un iestādes

§52. LPB draudzes un iestādes ir pakļautas Valdošajam Virsganam, diecēžu draudzes un iestādes ir pakļautas diecēžu arhierejiem.

§53. Vienīgi Valdošais Virsgans ar savu rakstisku rīkojumu atļauj un apstiprina LPB draudžu un iestāžu dibināšanu un ir tiesīgs ar savu rīkojumu reorganizēt vai likvidēt LPB draudzi vai iestādi. Vienīgi Valdošā Virsgana rakstisks rīkojums ir pamats reģistrēt vai grozīt LPB draudzes vai iestādes statūtus. Dokumentus valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Valdošais Virsgans vai viņa pilnvarota persona. LPB draudzes vai iestādes nedrīkst iesniegt reģistrācijai vai mainīt savus statūtus. Cita LPB draudzes un iestādes persona ar pārstāvības tiesībām nedrīkst iesniegt reģistrācijai draudzes vai iestādes statūtus vai to grozījumus.

§54. Valdošais Virsgans nozīmē LPB draudžu un iestāžu vadības institūcijas un ir tiesīgs atcelt no amata LPB draudžu un iestāžu vadības institūciju locekļus un nozīmēt jaunu vadības institūciju sastāvu. Dokumentus attiecīgajā valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Valdošais Virsgans vai viņa pilnvarota

persona.

§55. Vienīgi Diecēzes Arhierejs ar savu rakstisku rīkojumu atļauj un apstiprina diecēzes draudžu un iestāžu dibināšanu un ir tiesīgs ar savu rīkojumu reorganizēt vai likvidēt diecēzes draudzi vai iestādi. Vienīgi Diecēzes Arhiereja rakstisks rīkojums ir pamats reģistrēt vai grozīt diecēzes draudzes vai iestādes statūtus. Dokumentus valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Diecēzes Arhierejs vai viņa pilnvarota persona. Diecēzes draudzes vai iestādes nedrīkst iesniegt reģistrācijai vai mainīt savus statūtus. Cita diecēzes draudzes vai iestādes persona ar pārstāvības tiesībām nedrīkst iesniegt reģistrācijai draudzes vai iestādes statūtus vai to grozījumus.

§56. Diecēzes Arhierejs nozīmē diecēzes draudžu un iestāžu vadības institūcijas un ir tiesīgs atcelt no amata diecēzes draudžu un iestāžu vadības institūciju locekļus un nozīmēt vadības institūciju sastāvu. Dokumentus attiecīgajā valsts reģistra iestādē iesniedz vienīgi Diecēzes Arhierejs vai viņa pilnvarota persona.

§57. Pēc reģistrācijas valsts reģistrā LPB un diecēžu draudzēm un iestādēm ir jāvadās no šiem Statūtiem, diecēžu statūtiem un draudžu un iestāžu statūtiem.

§58. LPB un diecēžu draudzēm un iestādēm ir jāvadās no attiecīgiem LPB Valdošā Virsgana, LPB Sinodes, Diecēzes Arhiereja apstiprinātiem rīkojumiem, noteikumiem, instrukcijām un nolikumiem. Visi šie rīkojumi, noteikumi, instrukcijas un nolikumi ir izpildāmi obligāti.

§59. Valdošajam Virsganam un diecēžu arhierejiem pieder viņiem pakļauto draudžu un iestāžu tiešas pilnīgas pārstāvības tiesības, kuras ierakstāmas valsts reģistros.

§60. Valdošais Virsgans un Diecēzes Arhierejs jebkurā viņiem pakļautā draudzē un iestādē ar savu rīkojumu ir tiesīgi papildus sev iecelt vai atcelt personu ar pārstāvības tiesībām. Šādu iecelto personu pārstāvību tiesību apjoms un ierobežojumi tiek norādīti Valdošā Virsgana vai Diecēzes Arhiereja izdotajā rīkojumā un ir reģistrējami valsts reģistrā. Dokumentus par pārstāvību tiesību piešķiršanu vai atcelšanu valsts reģistra iestādē pēc piederības iesniedz vienīgi Valdošais Virsgans vai Diecēzes Arhierejs, vai viņu pilnvarotas personas.

§61. Gadījumos, kad draudzes vai iestādes iepriekš ieceltai papildu personai ar pārstāvības tiesībām ar Valdošā Virsgana vai Diecēzes Arhiereja izdoto rīkojumu tiek atņemtas pārstāvības tiesības, šai papildu personai zūd draudzes vai iestādes pārstāvības tiesības ar Valdošā Virsgana vai Diecēzes Arhiereja izdotā rīkojuma parakstīšanas datumu.

§62. Valdošais Virsgans un Diecēzes Arhierejs ar savu rakstisku rīkojumu viņu pakļautībā esošām draudzēm ieceļ, pārceļ un atceļ draudzes pārzini. Draudzes pārzinis pārvalda draudzi un garīgajā hierarhijā atrodas ne zemāk kā priestera kārtā. Pārvaldīt draudzi draudzes pārzinim palīdz viņam pakļautā draudzes padome un draudzes sapulce, kā tas ir noteikts draudzes statūtos un nolikumos.

§63. Draudzes pārzinim var būt šo Statūtu §60.-61. noteiktā kārtībā piešķirtas vai atņemtas draudzes kā valsts reģistrā reģistrētās juridiskās personas ierobežotās pārstāvības tiesības.

§64. Prāvestību un draudžu darbības robežas nosaka Diecēzes Arhierejs. Prāvestību pārvalda iecirkņa prāvests saskaņā ar Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprināto nolikumu. Pārstāvniecību robežas nosaka, vienojoties ar

Diecēzes Arhiereju, kura diecēzē atrodas pārstāvniecība. Iecirkņa prāvestu ar savu rīkojumu ieceļ un atceļ Diecēzes Arhierejs.

§65. LPB draudzes vai iestādes, Diecēzes draudzes vai iestādes likvidācijas gadījumā Valdošais Virsgans vai Diecēzes Arhierejs pēc piederības izveido komisiju, kura apraksta draudzes vai iestādes mantu, pārņem īpašumus, dokumentus un finanses. Lēmumu par draudzes vai iestādes likvidāciju pieņem pēc piederības Valdošais Virsgans vai Diecēzes Arhierejs.

7. nodaļa. LPB, tās draudžu un iestāžu īpašums

§66. Visa LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu, diecēžu draudžu un iestāžu kustamā manta un nekustamie īpašumi veidojas no naudas un mantiskiem fizisko un juridisko personu ziedojumiem un mantojumiem, kā arī no ienākumiem no saimnieciskās darbības.

§67. Visa LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu, diecēžu draudžu un iestāžu kustamā manta un nekustamie īpašumi, kas atrodas Latvijas Republikas teritorijā, ir LPB īpašumi. Tie nepāriet īpašumā ārvalstu reliģiskam centram – Patriarhātam, ar kuru LPB atrodas kanoniskās saistībās.

§68. LPB, LPB draudžu un iestāžu, diecēžu, diecēžu draudžu un iestāžu īpašumtiesības ir aprobežotas uz Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likuma 5. panta otrās daļas, LPB Statūtu, diecēžu statūtu, LPB un diecēžu draudžu un iestāžu statūtu pamata.

§69. LPB un LPB draudžu un iestāžu nekustamo īpašumu atsavināšana, ieķīlāšana un citāda apgrūtināšana ar lietu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar izpirkumu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar līguma pagarināšanas tiesībām, visi saimnieciskie līgumi, tajā skaitā apsaimniekošanas un meža izstrādes līgumi neatkarīgi no darbības ilguma var būt slēgti tikai ar Valdošā Virsgana rakstisku piekrišanu, kas ir dota pilnvaras formā, ar zvērināta notāra apliecinātu Valdošā Virsgana parakstu. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams Sinodē.

§70. LPB draudzes un iestādes var slēgt pilsētas un lauksaimniecības zemes iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 5 gadiem, kā arī slēgt izīrēšanas un telpu iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 3 gadiem. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams Sinodē.

§71. Diecēzes draudžu un iestāžu nekustamo īpašumu atsavināšana, ieķīlāšana un citāda apgrūtināšana ar lietu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar izpirkumu tiesībām, iznomāšana un izīrēšana ar līguma pagarināšanas tiesībām, visi saimnieciskie līgumi, tajā skaitā apsaimniekošanas un meža izstrādes līgumi neatkarīgi no darbības ilguma var būt slēgti tikai ar Diecēzes Arhiereja rakstisku piekrišanu, kas ir dota pilnvaras formā, ar pie zvērināta notāra apliecinātu Diecēzes Arhiereja parakstu. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams diecēzes pārvaldē.

§72. Diecēzes draudzes un iestādes var slēgt pilsētas un lauksaimniecības zemes iznomāšanas līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 5 gadiem, kā arī slēgt izīrēšanas un telpu iznomāšanas

līgumus bez atsavināšanas un pagarināšanas tiesībām uz termiņu ne lielāku par 3 gadiem. Katra līguma viens oriģināls neatkarīgi no līguma darbības termiņa nedēļas laikā pēc līguma slēgšanas iesniedzams diecēzes pārvaldē.

§73. Valdošā Virsgana diecēžu statūtu apstiprinājums ir diecēžu arhierejiem sniegta LPB likuma 5. panta otrās daļas prasītā Baznīcas galvas rakstveida piekrišana atļaut diecēžu un diecēžu draudžu un iestāžu nekustamo īpašumu iegādi, atsavināšanu, ieķīlāšanu un citādu apgrūtināšanu ar lietu tiesībām.

§74. Ar LPB draudzēm un iestādēm, diecēzēm un diecēžu draudzēm un iestādēm piederošo kustamo mantu, tajā skaitā ikonām (svētbildēm), ikonostasiem un citiem kulta priekšmetiem drīkst rīkoties, tikai saņemot Valdošā Virsgana vai attiecīgi Diecēzes Arhiereja rakstisku atļauju.

§75. LPB lūgšanas nami, kapličas, kapsētas un priekšmeti, kuriem ir rituāla vai kulta nozīme, nav atsavināmi, un tos aizliegts ieķīlāt vai citādi apgrūtināt ar lietu tiesībām, un pret šiem īpašumiem nevar būt vērstas kreditoru pretenzijas.

§76. Dievnamus, lūgšanas namus, filiālos dievnamus, kapličas un citas celtnes var celt, atjaunot, remontēt un restaurēt pēc piekritības tikai ar Valdošā Virsgana vai Diecēzes Arhiereja rakstveida atļauju.

§77. Svētbildes, ikonas, sienu gleznojumus, svētlietas, ikonostasus un citus baznīcas piederumus var iegādāties, restaurēt, remontēt pēc piekritības tikai ar Valdošā Virsgana vai Diecēzes Arhiereja rakstveida atļauju.

§78. Draudzes un iestādes pārvalda mantu, kas atrodas to īpašumā, valdījumā vai rīcībā, un nes atbildību par tās lietderīgu izmantošanu un uzturēšanu, kā arī patstāvīgi atbild par savām saistībām. Draudzes un iestādes nenodod ēkas un telpas, tajā skaitā, kas nodotas tām uz līguma pamata, politisku sapulču, politisku mītiņu, citu politiska rakstura sarīkojumu un manifestāciju noturēšanai.

§79. Draudzes, pārstāvniecības un klosteri realizē un izplata pret ziedojumiem reliģiska rakstura priekšmetus, literatūru, kā arī reliģiska satura informatīvos materiālus.

§80. LPB draudzes un iestādes un diecēžu draudzes un iestādes veic ziedojumus LPB un diecēžu vadības institūciju uzturēšanai un citām LPB un diecēžu vajadzībām saskaņā ar Sinodes un diecēžu padomju lēmumiem.

§81. LPB vai diecēzes draudzes vai iestādes likvidēšanās, atšķelšanās vai kāda cita veida izstāšanās gadījumā no LPB vai diecēzes, kā arī diecēzes likvidācijas gadījumā kustamie un nekustamie īpašumi (tajā skaitā nekoroborētie uz LPB vārda) attiecīgi pāriet LPB vai diecēzes īpašumā, rīcībā un valdījumā. Iepriekš minētajos gadījumos visi slēgtie līgumi un saistības zaudē likumīgo spēku, ja Latvijas Republikas spēkā esošie likumi nenosaka citādi. Draudžu vai iestāžu locekļu izstāšanās no tām nedod šiem locekļiem tiesības uz šo draudžu vai iestāžu mantu vai naudas līdzekļiem.

§82. LPB piederošās vai piešķirtās kapsētas tiek izmantotas saskaņā ar Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprināto nolikumu.

§83. Latvijas galvaspilsētas Pareizticīgo Kristus Piedzimšanas dievnams Rīgā, Brīvības bulvārī 23, ir LPB Galvenā Katedrāle, kurā atrodas LPB Valdošā Virsgana Katedra, un tai ir LPB Katedrāles oficiālais statuss.

§84. LPB īpašumu un finanšu jautājumi īstenojami saskaņā ar Valdošā Virsgana un Sinodes apstiprināto nolikumu.

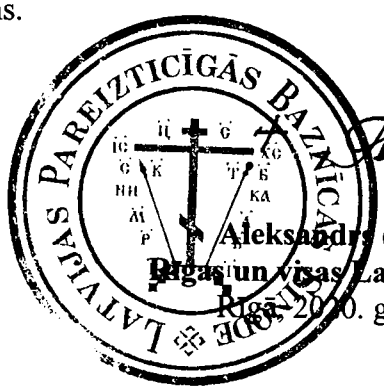
§85. Likvidēšanas gadījumā LPB īpašumi pāriet pie iepriekš noteikta īpašuma pārņēmēja, kuru nosaka LPB Koncils.

8. nodaļa. Nobeiguma jautājumi

§86. LPB darbojas Latvijas Republikas teritorijā, tās juridiskā adrese ir Pils iela 14, Rīga, Latvijas Republika, LV-1050.

§87. LPB patstāvīgi atbild par savām saistībām.

§88. LPB, kas reģistrējusi likumā noteiktā kartībā savus Statūtus, bauda juridiskas personas tiesības. Statūtu kanonisko daļu un grozījumus tajā apstiprina Patriarhs.

Aleksandrs (Kudrjašovs)
Rīgas un visas Latvijas Metropolīts
Rīgā, 2010. gada 2. janvārī

Šajā dokumentā caurauklotas un
sazīmogotas 13 *(trīspadsmit)* lapas.

02.01.2020.